

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVĚR ȘI LUMINĂ

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

Prim-Redactor : A. NENOVEANU

Director : PETRE BORȘ

Proprietar : E. I. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei

Pe 6 luni . . . . . 16 „

Pe 3 luni . . . . . 8 „

Studentii plătesc pe jumătate.

Pentru etreținătate se adaugă portul.

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERDISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 19, STRADA COLȚEI, No. 19

Un număr vechiu 2 Lei.

Administrația roagă pe d-nii abonați să țină seamă de sacrificiile ce face prin îmbunătățirile aduse acestui ziar și să binevoiască a-și achita abonamentele, unii fiind neplătiți pe câte unu și doi ani.

D-nii abonați cari și schimbă domiciliul de Sf. Gheorghe sunt rugați a ne avisa noua D-lor adresă, pentru a nu suferi întârziere în primirea ziarului.

SUMAR:

Divorțiu. — Educațiunea copiilor. — Convențiunea soților. — Facultatea judecătorilor, de d-nu P. Borș.

Codul comercial : Despre faliment (urmăre 38), de d-nu C. N. Toneanu.

Jurisprudența Română :

Curtea de Casație secția I : Ministerul de Resbel cu Primăria Focșani.

Tribunalul județului Covurlui, secția II : Mihai Gregoriadi-Bonachi cu Marcu Vacas.

Curtea de Apel București s. II, Paulina Em. D cu Elena B.

DIVORȚIU

Educațiunea copiilor. — Convențiunea soților. — Facultatea judecătorilor

Care sunt efectele despărțeniei căsătoriei? Convențiunile intervenite între soții divorțați în privința educațiunii copiilor comuni leagă pe judecători? Ce puteri legea dă judecătorilor?

Principiul și regula generală în această materie este după art. 282 din cod. civ., că copii să se încredințeze soțului care a dobândit despărțenia. Numai soțul, căruia justiția i-a dat dreptate, să presume având și toate calitățile meritorii pentru a i se putea confida atare misiune gingașă. Legea îndepărtează pe cel-l'alt soț, ca și când n'ar exista, obligându-l numai a contribui cu o sumă determinată în privința creșterii lor.

Principiul de mai sus suferă o derogățiune în două cazuri : sau când se face o cerere de rude prin consiliu de familie compus conform legei, sau când o asemenea cerere se introduce la tribunal de către Ministerul public. În acest sens s'a interpretat legea de Inalta noastră Curte de Casație secția I prin decisiunea sa No 120 din 19 Aprilie 1885. În virtutea art. 282. este lăsat la facultatea judecătorilor fondului, ca să se încredințeze educațiunea copiilor comuni ori-cărui dintre soții divorțați, după cererea familiei sau a procurorului ; așa că modul statuării instanței de fond în această privință scapă controlului Supremei Curți (v. și decis. C. Cas. secț. I, No. 322 din 20 Decembre 1888).

Acest articol de lege este reproducerea art. 302 din cod. civ. frances, și a cărui jurisprudență este identică. Tot ast-fel statuează și legea italiană, cu o singură osebire că tribunalele lor pot pentru grave motive ordinare să dispună inter-narea copiilor într'un institut de educațiune.

Din cele de mai sus rezultă, puncte de altminteri incontestabile, că dispozițiunea legii interesează *ordinea publică* ; așa că rudele nu ar putea paralisa efectul ei prin convențiuni particulare. Asemenea nu ar fi valabilă convențiunea dintre soții divorțați, prin care unul bună-oară ar renunța la ori-ce drept asupra educațiunii copiilor lor. Justiția nu va trebui în atare cas să aplice regula de drept, că contractele liber consimțite fac legea părților. Puterea paternă s'a organizat în interesul copiilor, ast-fel că un suprem interes public reclamă a respinge niște convențiuni particulare care limitează puterea judecătorilor. Tribunalele noastre vor trebui să declare nule și ca neavenite asemenea convențiuni, și în același timp să examineze cu scrupulositate cui trebuie mai bine să se încredințeze

copii dintre cei doi soți, sau chiar unei terțe persoane.

Chestiunea s'a prezentat în Germania. O femeie divorțată, renunțând la ori-ce drept asupra educației fiului său, a introdus puțin timp după aceea înaintea tribunalelor o acțiune în nulitatea convențiunii intervenită ca contrariă intereselor copilului. Judecătorii apelului, de și au recunoscut că tatăl cărui i se încredinșase educațiunea, nu se găsea în condițiunile voite pentru a o duce la bun capăt, respinse cererea aplicând principiul că contractele liber consimțite formează legea părților.

Reichsgerichtul prin decisiunea din 4 Mai 1888 s'a raliat cu o soluțiune contrariă. Considerentele acestei decisiuni sîc în substanță: „că puterea paternă nu este organizată în interesul rudelor, ci în interesul copilului. Dacă nu este cazul de a declara nule, ca contrarie bunelor moravuri, convențiunile intervenite în privința educației copilului, cel puțin nu am putea a le atribui o valoare absolută și a le considera ca susceptibile de a limita puterea judecătorului. Aceasta va trebui să cerceteze înainte de ori-ce, dacă persoana investită cu atribuțiile puterii paterne este în stare să îndeplinească misiunea de supraveghere în binele și interesul minorului. Decisiunea Tribunalului Imperiului a conchis, că judecătorii apelului au făcut o falsă interpretare a legii, refuzând de a autorisa pe femeia demandoare ca să probeze că fostul său soț nu era în stare a da copilului comun îngrijirile necesitate de vîrsta sa și de circumstanțele particulare în care se găsea“. Sunt și alte diferite decisiuni a Tribunalului Imperiului german, care identice celei de mai sus recunosc judecătorilor puterea de a restrînge efectul convențiunilor analoage celia pe care am examinat'o.

Petre Borș.

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui articol în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor străine

DE

C. N. TONEANU

Avocat (Galati)

(Urmare 88)

Despre Faliment

219.— Intră în dispozițiunile art. 722 No. 1 (709 it.) și privilegiul de care vorbește art. 387 cod. com. (it. 326), adică acela pe care 'l are mandatarul, pentru tot ce i se datorește din executarea mandatului său din retribuțiunea sa. Acest privilegiu dar nu se mai poate exercita când mandatul a fost dat de mandante după ce acesta a încetat

plățile, și mandatarul cunoscând această stare a făcut anticipațiunii. Cu alte cuvinte, trebuie să aplicăm art. 722 No. 1 (709 it.). În adevăr, prin această dispozițiune a legii, stabilindu-se presumpțiiz de fraudă pentru toate actele, plățile etc. cu titlu oneros, făcute de falit cu terți în periodul de timp dintre data încetării plăților și sentința de declarare în faliment, trebuie să coprimem în această generică și simplă dispozițiune și contractul de mandat sau comision de vîndare, și nu este necesar de cât numai ca terțiul să fi cunoscut starea de încetare de plăți în care se găsea mandantele sau comitentul, conform art. 722 No. 1 (it. 709). Frauda din acest articol este constituită tocmai din cunoscința terțiului despre datoriile pe cari le are cel-l-alt contractant, de starea sa de încetare de plăți, și de dauna ce rezultă pentru creditorii din actul la care terțiul concură a'l săvârși, fără ca să fie necesitate de intențiunea lui de a vătămă pe cei-l-alți creditorii. Or, mandatarul sau comisionarul pentru vîndare, consciu de starea de faliment latent al mandantului său comitentului, se face complice la distragerea activului falitului în dauna masei creditorilor săi și operațiunile lor fiind și ele pătate de acea fraudă, care indică ori ce eficacitate actelor și le anulează față cu masa, nu pot să nu cadă sub sancțiunea art. 722 No. 1 (709 it.)¹⁾. Dacă privilegiul de care se ocupă art. 387 cod. com. se întinde sau nu la toate anticipațiunile pe cari mandatarul le-a făcut mandantului asupra prețului mărfurilor ce sunt de vîndut, aceasta se vede la esplicațiunea art. 387 cod. com.

220.— Ce vom dice de fraudă prevădută de art. 817 cod. com.? Este ca cea prevădută de art. 722 (709 it.) sau nu? Art. 817 al. 2 dice că „revendicarea nu este admisă, dacă mărfurile înainte de sosirea lor, fuseseră vîndute prin fraudă prin girarea facturii, a poliței de încărcare sau a scrisorii de cărat când acestea sunt la ordine, sau prin remiterea acelor titluri când sunt la purtător“. Decî girul acestor titluri făcute de falit după încetarea plăților, unei persoane care cunoștea starea de faliment, trebuie să fie considerate, sau nu, ca făcute în fraudă și poate sau nu să fie un obstacol la revendicarea mărfii reprezentată de factură, poliță sau scrisoare? Răspundem că nu poate fi un obstacol la revendicarea mărfii, căci fraudă de care vorbește art. 817 al. 2 este fraudă prevădută prin art. 722 cod. com. În adevăr, după art. 817 cod. com., revendicarea aceasta nu e admisă, dacă mai înainte de sosirea mărfurilor, ea a fost vîndută fără fraudă. Dar care fraudă? Presupunendu-ne, în ipotesă că vîndătorul este un falit, de și n'a fost încă declarat, dar a încetat plățile, fraudă nu poate fi fără îndoială, de cât acea prevădută de art. 722. Căci, de și s'a susținut argumentându-se că fraudă din art. 817 com. com. se consumă în dauna revendicantului expeditor al mărfii, pe când cea l'altă se consuma contra masei creditorilor, dar aceasta nu va să dică nimica. Distingțiunea nu are valoare; dacă ea s'ar admite s'ar răsturna toată economia pe care se rađimă dispozițiunile legii relative la faliment. Falitul declarat în această stare, cade într'o completă incapacitate; actele consumate de el după declararea falimentului sunt nule; și nu numai atât. dar sunt nule și actele făcute posterior încetării plăților, și ceva mai mult, sunt asemenea nule actele făcute de el în ori-ce timp ar fi făcute în fraudă creditorilor. Și aci în cas de faliment (art. 722) legea presupune fraudă pentru actele de înstrăinare consumate posterior datei încetării plăților. Și terțiul care dobîndește ce face? El este participant la fraudă dacă cunoștea starea de încetare a plăților în care se găsea comerciantul de și nedeclarat încă falit. Dacă decî, în ipotesa unei revendicări în care vîndătorul n'a fost un falit declarat, sau nu se găsea în stare de încetare de plăți, este logic și juridic ca fraudă din partea vîndătorului și

*) Veđi Curierul Judiciar No. 12.

¹⁾ Fr. It. 1892 pag. 752 pr. part.

cumpărătorului să fie probată conform regulilor contractelor; dar tot așa de logic și juridic este în același timp, ca data fiind ipoteza în care vîndătorul este un falit, de și nedeclarat, dar numai în stare de încetare de plăți, să recurgem la dispozițiunile art. 720, 721 și 722 cod. com. (ital. 707, 708 și 709) coordonându-le cu dispoziția art 718 (it. 804) în care nu există nici un semn său urmă că acele dispozițiuni nu se pot aplica și că fraudă din acest articol este alta de cât aceia din acele articole sus menționate.

Față cu falitul vîndător care de și nu era declarat, fraudă există, când el a făcut vîndarea în timpul încetării plăților, există contra lui presumpția de fraudă, în cât revendicantul nu mai are necesitate să dovedească fraudă față cu el. Cât pentru cumpărător, trebuie și el să aibă cunoștința că falitul era în încetare de plăți, că prin urmare el care a primit polița girată, nu poate să se opue la revendicarea mărfurilor pe cari le represintă, pentru motivul că cunoștea starea de încetare de plăți și a conlucrat cu vîndătorul falit ca să sustragă proprietatea acelor mărfuri. Aci trebuie să punem în relief scopul pe care îl urmărește instituțiunea revendicării. Aceasta este ca vîndătorul să înconjure pericolul de a fi plătit cu moneda falimentului. Aceasta face ca exercițiul acțiunii de revendicare să nu poată găsi nici o piedică în înstrăinarea măriei, când creditorul o vinde în timpul încetării plăților sale, și când noul cumpărător la rîndul său, o vinde găsindu-se în identice condițiuni cu vîndătorul său: legea nu poate protege aceste înstrăinări, pe cari din contra le presună ca făcute în fraudă și cu scopul de a eluda drepturile creditorilor.

Este adevărat că legea prin art. 821 dispunînd «că cererile de revendicare în natură suspendă vîndarea lucrurilor revendicate, dar nu pot anula vîndările deja efectuate» sancționează neputința cererei de revendicare spre a anula vîndările deja efectuate anteriormente ei, dar legea nu se referă fără îndoială la vîndările cari pot fi infectate de fraudă, sau pe cari ea însăși le presupune sau consideră ca făcute în fraudă. De aci urmează că în atari condițiuni, revendicantul are dreptul de a urmări lucrul său în ori-ce mână ar fi ajuns prin mijlocul de cesiuni presumate în fraudă legei; ca o consecință inevitabilă a instituțiunii revendicării. Destul să se constate data când a dobîndit marfa și a se deduce în urmă cunoștința despre încetarea plăților a celui care a vîndut; care este necesară să se știe dacă a fost cel puțin părtaș la fraudă. (Vezi explicația art 804.)¹⁾

(Va urma).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența de la 7 Martie 1894

Președenția d-lui C. E. Schina, Prim-Președinte

Ministerul de Resbel cu Primăria Focșani

Avocat public.—Care sunt drepturile și îndatoririle avocatilor publici după lângă tribunalele de județ.

Recurs.—Apel.—Dacă avocații publici după lângă tribunale pot face apel și recurs contra sentințelor tribunalelor. Ce avocați publici pot face recursul în Casație.

(Art. 17, 22 și 24 din legea din 28 Martie 1872 asupra administrațiunii domeniilor statului, și art. 5 din legea din 15

¹⁾ Curtea de Apel Bologna 5 Martie 1892: F. It. 1892 pag. 378 pr. parte.—*Contra* Trib. Mesina 5 Aug 1885: F. It. Rg. 1885 cu-vîntul Faliment No. 101, care consideră că fraudă din Art. 804 it. (Rom. 817) este cea specială în prejudiciul expeditorului, iar nu cea generică presupusă de Art. 709 cod. com. it. (722 Rom.): F. It. 1893 pag. 378 nota 1.

Iulie 1875 pentru organizarea personalului administrațiunii domeniilor).

Misiunea avocaților statului după lângă tribunalele de județ este de a apăra pe Stat înaintea acelor instanțe și a comunica Statului copii după sentințe, nefiind însă îndatorați și neavînd dreptul de a face apel sau recurs contra acelor sentințe.

Nu mai avocații după lângă administrațiunea centrală pot face și apăra recursurile în Casație.

Decisiunea No. 88/94. — Respins ca neadmisibil recursul făcut de Ministerul de Resbel contra sentinței Trib. Putna No. 620/92 dată în proces cu Primăria de Focșani.

S'a citit raportul făcut în caudă de d. consilier V. Tasu

S'a ascultat d. Celibidache avocatul Primăriei de Focșani în dezvoltarea incidentului ridicat de neadmisibilitate a recursului precum și d. avocat Papadat din partea recurentului Minister în combateri.

Curtea deliberând

Asupra incidentului de neadmisibilitate a recursului ca fiind făcut de avocatul statului după lângă trib. județului Putna, avocații de județ neavînd calitate a face recurs și neavînd în specie nici o autorizație specială de a face recurs.

Avînd în vedere că din coprinderea art. 22, din legea 28 Martie 1872, asupra administrațiunii domeniilor Statului, articolul în care se prevede atribuțiunile avocaților după lângă tribunalele de județe, reese că misiunea acestor avocați este de a apăra pe Stat înaintea acelor instanțe și a comunica statului copii după sentință, fără însă a fi îndatorat sau a avea dreptul de a face apel sau recurs;

Considerînd că din coprinsul art. 17 și art. 24 din sus menționata lege, combinat cu art. 5 al legii din 15 Iulie 1875 pentru organizarea personalului administrațiunii domeniilor, lege prin care s'a suprimat avocatul public de pe lângă Curtea de Casație, reese clar, și precis că numai avocații de pe lângă administrațiunea centrală pot face și apăra recursurile în Casație;

Că, așa fiind, recursul de față fiind făcut de avocatul Statului de pe lângă tribunalul județului Putna, este făcut de o persoană ce nu avea calitate pentru aceasta și deci recursul cată a se declara neadmisibil.

Pentru aceste motive, Curtea,

Admite incidentul și respinge ca neadmisibil recursul.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI COVURLUI, SECȚIA II

Audiența de la 8 Februarie 1894

Președenția D-lui Gr. I. Alexandrescu, Președinte

Mihail Gregoriady-Bonacchi cu Marou Vacas

Sentința civilă No. 31

Vîndare.—Ce condițiuni se cerea de codul Calimach, și se cer azi de codul civil pentru ca vîndarea să fie perfectă. Cum trebuie să fie consimțămîntul părților când invoiala lor este constatată prin act scris.

Persoane morale.—Ce condițiuni se cere pentru existența persoanelor civile.

Retroactivitatea legilor.—Dacă legile ce interesează ordinea publică, siguranța statului și bunele moravuri au putere retroactivă.

(Art. 816, 817 cod. civil.; § 15, 41, 42, 43, 570, 576, 1412, 1413 cod. Calimach, și art. 140 și 146 din procedura civilă)

1) Atât sub codul Calimach, cât și sub actualul codice civil, pentru ca vânzarea să fie perfectă, se cere consimțământul expres al ambelor părți contractante.

Consimțământul legal și liber al ambelor părți a fost și este fundamentul contractelor signalmatice, el nu poate să fie nici tacit, nici se poate deduce din alte fapte, precum din acceptarea prețului său din tradițiunea lucrului vândut, pentru că de îndată ce există un act scris, consimțământul trebuie constatat chiar prin act.

2) Simpla asociațiune a mai multor persoane, fie străine, fie de naționalitate română, sub denumirea de: comunitate, corporație etc., nu a fost nici o dată considerată de lege, jurisprudentă sau doctrină, ca o persoană morală, capabilă a câștiga drepturi și imobile.

O persoană civilă a fost și este o ficțiune creată prin puterea legii, și numai prin recunoașterea legală această persoană fictivă este ridicată la înălțimea unei persoane fizice, având ființă legală și capabilă de a avea drepturi.

Nu mai legiuitorul singur poate să dea și să recunoască caracterul de persoană morală cu existență legală, unei comuni alți care nu ar fi în contra legilor în vigoare, ordinii publice și interesului statului precum și bunelor moravuri, întru cât recunoașterea unei persoane morale este o chestiune care interesează ordinea publică.

3) Ori de câte ori este vorba de ordinea publică, de siguranța statului și de bunele moravuri, legea în vigoare are puterea retroactivă.

S'a ascultat reclamantul M. Gregoriady-Bonachi, și d-nii avocați Dimitrie Alexandrescu și C. N. Toneanu în susținerea reclamațiunii, precum și d-nii avocați M. G. Orleanu, P. Boțanu și V. Poenaru, din partea intimatului Marcu Vacas, în combateri.

Tribunalul deliberând.

Având în vedere acțiunea introdusă de d. Mihail Gregoriady-Bonacchi, avocat, domiciliat în Galați, prin petiția reg. la No. 11294, din 4 Decembrie 1893, prin care cheamă în judecată pe d. Marcu Vacas, comerciant, domiciliat în Galați, pentru fi obligat a delăsa în stăpânirea sa imobilul din str. Domnească, casa No.... numită »Cofetăria Centrală« ca fiind proprietatea def. sârului părinte, și pe care păritul îl ține fără drept.

În desabterile orale înaintea Trib. precum și în resumatul de concluziuni, susține că părintele său C. Gregoriady, în anul 1864, prin actul de vânzare, legalizat la No. 2866, din 11 Aprilie 1864, a vândut d-lor Costache Sacomano și Andrei Pana, comercianți în Galați, imobilul sus menționat.

Că aceștia, prezentându-se înaintea Trib. de atunci, după 6 luni de la data actului, declară că, nu au cumpărat imobilul pentru dânsii, ci pentru »comunitatea elină din Galați,« și cer a se întări actul pe numele acestei comunități. Tribunalul, întărește conform Sobornicescului Hrisov, acel act, pe numele comunității eline.

Că, întru cât comunitatea elină din Galați, nu constituie o persoană morală, capabilă a câștiga imobilul, întru atât, actul de vânzare sus menționat, este nul, încă de la început, de oare-ce, lipsește un cumpărător capabil de a cumpăra, și prin consecință, imobilul se află încă în patrimoniul def. sârului părinte.

Cere nulitatea actului și restituirea imobilului.

În fine că, a chemat în judecată pe d. M. Vacas, pentru

că d-sa face acte de administrație și posesiunea imobilului, după cum se constată din contractul de locațiune, visat de Casieria g-lă de Covurlui, sub No. 22860, din 11 Noembrie 1893; d. M. Vacas, intitulându-se, când e pitrop al comunității eline din Galați, când epitrop al bisericii eline din Galați, închiriază acel imobil la diversi locatari, primind chiriele și făcând reparații.

Păritul M. Vacas, recunoșcu pe de o parte calitatea d-lui M. Gregoriady-Bonacchi, de singurul moștenitor al def. Const. Gregoriady, pe de altă parte, calitatea sa de epitrop al comunității eline din Galați, deținătorul și administratorul imobilului în chestiune: susține în primul loc în fața Trib. cât și prin concluziunile scrise, că comunitatea elină din Galați, este o persoană juridică, capabilă de a câștiga drepturi și imobile, în al doilea loc că, întrucât imobilul a fost vândut de către def. C. Gregoriady, părintele reclamantului, către d-nii Pana și Sacomano două persoane fizice, capabile a cumpăra imobile, întru atât imobilul în chestiune a eșit din patrimoniul def. Gregoriady, a intrat în patrimoniul Sacomano-Pana, iar aceștia la rândul lor, l-au trecut comunității eline, prin urmare, reclamanțele trebuia a-și îndrepta acțiunea sa în contra primilor cumpărători, iar nu contra comunității eline, care este un cumpărător subsequent.

În fapt,

Având în vedere că, din examinarea actului de vânzare, a cărui nulitate se cere a-și, rezultă următoarele:

În anul 1864 Aprilie 9, C. Gregoriady, declară în scris că: »locul moșie cu case de zid în 2 etaje și alte heuri pe el, ce posedă în acest oraș Galați, ulița numită Domnească, dupe documentele intabulate de Trib. Judiciar de Covurlui, sub No. 129 și 65, astăzi dupe contractația ce am avut cu d-lor d-nii Costache Sacomano și Andrea Pana i le am trecut în de veci vânzare menționatul loc (în mărimile constatate astăzi la măsoarea efectuată de d. Costache Varlam, supleantul Trib. Judiciar de Covurlui) cu toate acaretele de pe el, în preț de 6100 adică șese mii una sută galbeni C. Cr. Această sumă d-nii Sacomano și Pana, numărând-o deplin subscrisului, le am eliberat actul present, ca în puterea lui d-lor să stăpânească și să dispună vecinic de fondul ce le am vândut, ca cumpărător, în toată buna credință, anexându-le cu presentul și vechile titluri de proprietate în număr de cinci bucăți.«

Acest act se vede semnat numai de C-tin Gregoriady; cumpărătorii Sacomano-Pana nu sunt iscăliți.

Tribunalul Județului Covurlui, prin legalizarea cu No. 2866 din 11 Aprilie 1864, legalizează acest act numai în ce privește semnătura vânzătorului C. Gregoriady, în următoarea cuprindere:

»Identitatea subscrierei și bunavoință a celor cuprinse prin actul present, fiind atestate și verbal în pretoriul Trib. de Domnul Costache Gregoriady, și avându-se în considerație că, după titlurile ce d-lui a prezentat, referate de cancelarie la 10 a curente, se constată de proprietar absolut asupra fondului de care se face mențiune prin act, Tribunalul, pe asemenea considerente și conform încheerii camerei sale pronunțate în ședința de astăzi punctul întâi al sesiunii, îl confirmă provizoriu, pentru ne strămutarea alcătuirii dintre persoanele contractante, fără a se considera numărarea prețului prevădut prin act mai înainte de stabila lui confirmare, spre neajungerea celor cu legale pretenții sau osebite drituri, cari în intervalul publicației de 6 luni s'ar ivi; Tot o dată să lămurește, că locul vândut după măsoarea efectuată de d-lui d. Cost. Varlam, supleantul Trib., are mărimile următoare: 23 stj. 6 palme 2 palmace fața la ulița Domnească, 52 stj. 6 palme 4 palmace latimea spre Nord, megieșite cu locurile d-lor Iancu Fotea și Dimache Balaban. 24 stj. 4 palme 2 palmace fundul la Apus me-

gieșit cu locul d-lui Gheorghe I. Vlasto și 48 stj. 6 palme 2 palmace laturea spre meadă-di, megieșită cu locul municipalității orașului.

În fine, același Tribunal în anul 1864 Decembrie 15 sub No. 346 întărește definitiv actul, însă de astă-dată prevede în legalizare că cumpărătorii declară că imobilul a fost cumpărat pentru comunitatea elină din Galați, iar Tribunalul constată următoarele:

»Transacțiunea cuprinsă prin actul present, fiind publicată prin foaia Progresului din Iași No. 68 din 22 Mai a. c., și atât în lăuntru termenului de 6 luni, cât și a celor 15 zile de respect, nevindându-se vr'o contestație, Tribunalul pe bazisul încheerii camerei din 15 a curenței îl confirmă și stabil, lămurindu-se că, după declarația d-lor Sacomano și Pana, fondul descris în acest act, fiind cumpărat pentru comunitatea elină, a căreia epitropii sunt d-lor, apoi se cunoaște de proprietară pe zisa comunitate».

Având în vedere declarația cumpărătorilor înfățișată astăzi în copie, din care rezultă că Sacomano, prezentându-se la 11 Decembrie 1864 în fața Tribunalului, declară din petiția reg. la No. 8648 următoarele:

»Locul cu acaretele ce s'au cumpărat de noi de la d. Cost. Gregoriady, fiind luat pentru comunitatea elină, a căreia suntem noi epitropi, și în privire că prin legalizarea provisorie, din eroare s'au făcut numai pe numele nostru, rugăm a se avea în privire la confirmarea stabilă a citatului act, a se trece că acest fond e pentru zisa comunitate».

In drept,

Având în vedere că pentru ca Trib. să se poată pronunța, dacă comunitatea elină, este sau nu, o persoană morală, capabilă a câștiga imobilul prin cumpărare, este mai întâi nevoie a discuta asupra finelui de neprimire ridicat adî de către părți și anume: Că, imobilul fiind vîndut lui Sacomano Pana, reclamantele trebuia să cheme pe aceștia în judecată, iar nu pe comunitatea elină.

Având în vedere că, deși din cuprinderea actului de vîndare menționat mai sus, rezultă că vîndătorul C. Gregoriady, a primit 6100 galbeni, de la Sacomano-Pana, tratându-le în schimb documentele imobilului, totuși acești cumpărători nu au semnat în actul de vîndare că consimt la cumpărare, mai mult de cât atîta, ei însăși declară prin petițiunea menționată mai sus că ei nu sunt cumpărătorii, și că, din eroare s'au considerat ast-fel; că, în realitate, *comunitatea elină*, este aceea care *cumpără*, prin urmare de la început încă, actul de vîndare era nul pentru lipsa consimțimentului cumpărătorilor

Codul Calimach (art. 1413) ca și codul actual cere consimțimentul expres a ambelor părți contractante pentru ca vîndarea să fie perfectă.

Consimțimentul legal și liber a ambelor părți, a fost și este fundamentul contractelor sinalagmatice, el nu poate să fie nici tacit, nici să poată deduce din alte fapte, precum din acceptarea prețului său din tradițiune, pentru că, de îndată ce există un instrument scris, el trebuie constat în însuși actul.—În specie, Sacomano-Pana, s'auferit de a consimți în numele lor, pentru că știa că sunt mandatarii ai comunității, după cum pretind ei prin declarațiunea sus menționată, în care arată, că din eroare au trecut imobilul pe numele lor, și astăzi, părțitul nu poate pretinde mai mult de cât au declarat însuși Sacomano-Pana.—Ast-fel, imobilul în chestiune nu a intrat macăr un singur moment în patrimoniul lui Sacomano-Pana.—În fine, ca să se poată susține că imobilul s'a vîndut lui Sacomano și Pana, ar trebui să se dovedească că aceștia, la rândul lor, au vîndut același imobil, comunității eline, ceea-ce părțitul, neputînd do-

vedi, de asemenea nu poate dovedi, nici că acest imobil a fost când-va în patrimoniul unei terțe persoane

Prin urmare, finele de neprimire, cată a fi respins încă de la început ca nefondat.

În ce privește comunitatea elină din Galați, ca persoană morală.

Avînd în vedere că o adunare de mai multe persoane, subiecte străine, sau naționale, prin faptul singur al asociațiunii lor, sub numele de: Comunitate, corporație, asociație, etc., nu a fost nici o dată considerată de lege, jurisprudență sau doctrină ca o persoană morală, capabilă a câștiga drepturi și imobile.

O persoană civilă a fost și este o ficțiune creată prin puterea legii sau mai bine, a suveranității naționale.

Fără această permisiune sau recunoaștere legală, care singură ridică pe o persoană fictivă la înălțimea unei persoane fizice, acea ficțiune este moartă, fără ființă și fără drepturi.

Scopul înființării unor asemenea persoane morale a fost în tot-d'auna binele și utilitatea publică; ast-fel s'au creat comunele, statul, ospiciile, societățile de binefacere, care toate pot poseda și câștiga drepturi.—Legislatorul singur numai poate să dea și să recunoască caracterul de persoană morală cu existența legală unei comunități care nu ar fi în contra legilor în vigoare, ordinii publice și interesului statului precum și bunelor moravuri (Laurent T. I. Pg. 369).

În toate timpurile, jurisprudența, doctrina și obiceiurile juridice, atât la noi cât și în alte țări, a admis invariabil principiul că, o persoană morală nu poate exista fără recunoașterea ei de către lege.

În dreptul roman, găsim L. I. pr. Dig. Lib. III T. 4 care arată lămurit, că: „Nu ori-cărei persoane este ertat de a forma o comunitate, o societate, un colegiu sau ori-ce altă asociație de asemenea natură, aceasta fiind oprit de legi, senatus-consulte și de constituțiile împărătești, etc

Asemenea găsim în pandecte L. I. § I. Dig. Lib. III Tit. precum și L. 2 § I Dig. Lib. 47 Tit. 22 care sunt relative la privilegiile acelor comunități și la recunoașterea lor de către stat.

De asemenea, în dreptul nou Roman, Novela 5 ne spune că se cerea consimțimentul clericului superior pentru construcțiunea unei biserici și monastiri; asemenea Novela 133 și constituția 14-ea a lui Leon.

În dreptul vechiu Francez, de asemenea, se cereau aceleași condițiuni de utilitate publică și recunoașterea sau permisiunea suveranului (Vezi Domat Dr. public citat de Laurent T. I pg. 371).

În dreptul nou Francez, se cer aceleași condițiuni (Laurent T. I pg. 376 și urm.).

Discuțiunile preparatorii din congresul Belgian, nu lasă nici o îndoială că aceleași condițiuni se cer și acolo, și în acest sens s'a fixat și jurisprudența Curței de Casație din Belgia (Ducroqui Drept Adm. T. II No. 1336. Aubry et Rau I § 54).

În dreptul Austriac § 26 cod civ., după care s'a copiat și art. 15 cod. calimach, arată: »Dreptul membrilor unei societăți permise și autorizate, între ei, se hotărăse prin tocmeală sau scopul și dispozițiunile speciale existente în privința lor. În raport cu alții, societățile autorizate, se bucură obicînit de aceleași drepturi ca și fie-care persoană în parte. Societățile neautorizate, nu au absolut drepturi, nici față cu membrii lor nici față cu alții, și sunt incapabile de a dobîndi drepturi».

În dreptul internațional încă s'a discutat chestiunea și chiar în statele cele mai liberale s'a admis că persoanele morale nu pot exista, fără autorizația statului. (Vezi Bluntschli Drept public European pg. 448 Nota 409; Laurent drept internațional T. III, VI pagina 190).

În vechiul nostru drept, în așezămintele noastre judecătorești și administrative de pe atunci, când voința hospodarului era lege, nu numai mănăstirile și bisericile aveau nevoie de autorizarea Domnului și a arhierului pentru ca să fie considerate ca persoane morale, ci Domnul dădea autorizarea chiar și breslelor care erau persoane morale recunoscute, de asemenea și isnafurilor. Ele se reprezentau prin stărostii compuși din membrii aleși și confirmați de Domn. Mai mult încă de cât atât, chiar dreptul de proprietate, înființări de ori-ce fel de așezăminte, învoiri de a locui străini în țară, în fine mai toate actele din vechiul nostru drept public, nu puteau exista fără învoirea Domnului. — Câte-va exemple în afară de cele prevădute prin resumatul de concluziuni ale părților, va lămuri și mai bine acest drept al Suveranului.

1) Șase acte a lui Ștefan cel Mare, menționate în Arhiva Istorică, 1, 2, 6, 113, 114, 115, 124, 154 dovedesc că Domnitorul autoriza monastirile, mai cu seamă când era vorba a dobândi bunuri.

2) Irimia Movilă, Iași 1603 învoește monastirea Propoza ca să fundeze o colonie în satul Văleni.

3) Grigore Alexandru Ghica, prin hrisovul din 1765, Iași, învoește să se fundeze școala elenicească din Galați și vorbind despre biserica Mavromol, eată ce dice: «Această monastire s'a afiorosit ca să rămână spre folosul orașului Galaților cu titlu și denumirea de școala elenicească și acum și în vremile cele viitoare nestrămutate și ne clătite, cu toate veniturile ei ce va avea și de adî înainte să fie și să se numească fără strămutare, școala elenicească. La care școală orânduind Domnia mea și epitrop purtător de grije prea credincios boerul Domniei mele etc... (Vezi Uricar Codrescu T. I. pag 113).

4) Hrisovul din 1784, Iași. Alexandru Const. Mavrocordat, recunoaște pe neguțătorii Armeni din Botoșani ca comunitate . . . «După cum și în țara aceasta, de multă vreme aflându-se neguțătorind o seamă de Armeni ce sunt din Galiția, sudiiți Austriacești, cu boi, cu cai și alte vite, și fiind cunoscut că nu puțin folos aduc locuitorilor acestei țări, am socotit că se cade nu numai a învoi și a întări din rânduețele vechi ce au avut mai înainte, ci mai ales ale și adăogi oare-și ce mile pentru întemeerea lor, după cum prin hrisovul acesta al Domniei mele hotărîm. (Uric Codrescu T. II pag. 145).

5) Cartea D lui I. Sturđa Voevod 1823, întăritoare de drepturile jidovilor din Iași, prin care recunoaște breasla jidovilor din Iași. (Uricar T. III pag. 275).

6) Alexandru N. Șuțu, 1801, dă ordin jidovilor să asculte de starostii aleși de densesii și întăriți de Măria sa (Uricar T. 4 pag. 125).

Idem anaforaua pentru cercetarea breslei cojocarilor și a blănarilor aș privilegiate lor (Uricar T. III pag. 126).

Idem pentru privilegiatele mazărilor.

7) Hrisovul lui Alexandru Moruzi 1803, prin care dă voie Luteranilor din Iași a'și zidi o biserică și a'și face țintirim (Uricar T. 4 pag. 170).

Fără a mai cita și alte nenumărate hrisoave și anaforale de la toți Domnii din diferitele epoce, rezultă în mod evident, că ori de câte ori naționalii sau străinii aveau nevoie de a crea oare-care drepturi la vr'o instituție particulară sau publică de bine-facere sau de utilitate, de atatea ori acele instituțiuni nu puteau funcționa fără învoirea Domnului, care în acele timpuri reprezenta suveranitatea națională și priveghea asupra ordinei publice și bunelor moravuri.

În ce privește dreptul de proprietate a străinilor în Moldova, iată ce dice adunarea boerilor și a demnitarilor de sub Domnia lui Ion Sandu Sturza în anul 1827 după o lungă și aședată chibzuire, avându-se în privire nu

numai obiceiul pământului dar și actele scrise din vechime la punctul al 20-lea al anaforalei: «locuri de veci în orașe și în târguri, jidovii și armenii de acum înainte nu vor mai fi sloboși de a cumpăra precum de la o vreme incoace cu catahrisis au fost făcut încăpere de a cumpăra, ci numai pămăntenii vor avea acest pronomion etc...» (Uricar Codrescu T. 4 pag. 206).

Având în vedere că pâriful aduce următoarele 2 obiecțiuni: 1) Că în obiceiurile poporului român, mai cu seamă în timpul întemeerii țărilor, comunitățile, bisericile și mănăstirile existau fără nici o autorisațiune, ci numai de fapt. 2) Că în ce privește comunitățile, nu principiile dreptului Roman se aplică, ci influențele Slavilor, cu cari au venit în contact Românii, dovadă instituția jurătorilor, frații de cruce și breslele.

În ce privește prima obiecțiune ea, cade de la sine față cu documentele și hrisoavele menționate mai sus.

Sfatul Divanului din 1817 fiind convocat spre a se pronunța asupra dreptului de proprietate în Moldova, arată că, după pravila lui Alexandru-cel Bun și după diversele documente precum și obiceiul locului, pământul Moldovei s'a împărțit încă de la început în pământ răzășese și pământ slobod aparținând Domnitorului, adăogând mai departe că «oblăduirea pământului de a pururea a fost datoare a priveghea asupra dreptăților fiteș-căruia» (Vezi Uric Codrescu T. 4 pg. 170)

Din aceasta se vede lămurit că în tot-d'a-uua Domnitorul a avut priveghere asupra pământurilor și că nimenea n'a putut cumpăra, mai cu seamă dintre străini, fără de autorisațiunea lui, dovadă biserica Luterană de la Iași, după hrisovul citat mai sus.

În ce privește a doua obiecțiune cum că, comunitățile și breslele sunt o influență slavă și că nu principiile dreptului Roman sunt aplicabile în chestiune.

Presupunem că oare-cari instituțiuni de la noi au suferit oare-care influență slavonă, de aci însă nu rezultă că persoanele civile au existat fără de o prealabilă învoire.

Din potrivă, dacă cercetăm studiile făcute de învățatul profesor de la Raguza d. V. Boghizik, care a studiat moravurile Slavilor meridionali (Bulgarii și Serbii ce au venit în contact cu noi), rezultă că singurele comunități ce au existat la acele popoare au fost comunitățile de familie numite. Clam în cap cu șeful de familie numit Domacin, care avea o putere de jurisdicție și se considera ca un șef cu aceiași organizare aproximativă din punctul de vedere economic, cam ca acela al răzașilor noștri; alte comunități nu se constată că au mai fost și nici organizarea lor nu este cunoscută (Vezi L. Leger Revue Politique et Litt. 1875 No 49 pg. 1164—4 și Le Droit coutumier des Slaves Méridionaux par Fédor Demelic).

Având în vedere că, trecând acuma de la examinarea obiceiurilor pământului la legile scrise, observăm că în codul lui Vasile Lupu, Glava No... nici o biserică sau mănăstire, nu se putea funda fără de autorisațiune Arhierului care pe atunci singurul reprezenta autoritatea bisericăască, învoire care de alt-fel nu era de cât o reproducere a Novelei 5 și Novelei No. 133 și Constituțiunei a 16-a a lui Leon, menționate mai sus.

În epoca Fanarioților nici o lege scrisă hotărîtă nu se aplica și judecătoria se conduceau numai de legile Impărătești, de nuvelele lui Justinian și Leon, cei din urmă Impărați, de basilicale, de pravilele lui Antichirosos, manualul lui Armenopol, și tocmai mai în urmă vine codul lui Toma Cara, Andronachi Donici și codul lui Ipsilante, dar în toate aceste nu se determina într'un mod hotărît despre persoana civilă ca în codul lui Calimach.

În codul Calimach, sub Imperiul căruia s'a întocmit actul de vîndare a imobilului în cestiune, găsim următoarele articole relativ la persoanele morale:

§ 15. Codul Calimach proclamă în principiu persoanele morale adăugând că: «Așezările ce se fac între bresle, sau între alte obștini, spre a lor bună orânduială și folos, vor avea între ele putere legiuită, dacă cercându-se și găsindu-se cu cale, se vor întări de către stăpânire»

Acest articol este o copie a § 26 din cod Austriac al cărui text l'am văzut mai sus.

§ 26 din cod. Austriac este și el la rândul său un compendiu de dispozițiuni a pandectelor și digestelor din dreptul roman, citate de asemenea mai sus.

Prin urmare persoanele civile, în codul Calimach nu puteau exista nici câștiga drepturi și mai puțin imobile, fără învoirea stăpânirii după cum lămurit o cere § 15.

Păritul, cu toate acestea, susține că nu era nevoie de autorizație pentru înființarea unei persoane morale, iar că din termenii § 15 se înțelege că stăpânirea urma numai să aprobe statutele societății, iar nu și existența ei de fapt.

Această interpretare este greșită:

1) Din punctul de vedere al textului, cuvintele «între bresle» nu trebuiesc înțelese cum s'ar înțelege astăzi, de exemplu cuvintele «între mine și tine...» în limba veche se dicea «între tine Doamne» cum s'ar dice astăzi «pentru tine Doamne», ast-fel că înțelesul este din punctul de vedere limbistic, următorul: Între bresle și obștini, spre a lor bună orânduială și folos, vor avea pentru ele putere legiuită... etc...

2) § 15 este așezat la titlul preliminar în care se declară drepturile în principiu, generalității și definițiunii, prin urmare, din locul care ocupă acest articol nu se poate înțelege de cât că legiuitorul a enunțat numai principiul și nu este juridică interpretarea care admite că legiuitorul a înțeles în acel paragraf statutele, fără ca să reguleze mai întâi drepturile în general a breslelor și obștimelor. Dovadă că este așa, este că, imediat la capitolul despre «dritul persoanelor», art. 40 definește persoana moralicească, iar art. 41 ridică ori-ce drepturi comunităților care nu sunt autorizate.

3) Comparând textul Roman cu textul Austriac, vedem că nu poate fi susceptibil § 15 de cât de înțelesul că breslele și obștimele nu pot avea drepturi fără autorizarea stăpânirii.

În definitiv § 15, nu este singurul care vorbește despre persoanele moralicești, mai sunt § 38 până la 43.

§ 43 este și mai categoric, el cere «în cât obștimele pentru însuși ale lor drituri se cuvine a fi sub osebite «putare de grijă a ocărnuirei, se hotărăște prin deosebite legi făcute pentru dênsele, adică prin hrisoave».

Păritul obiectează că prin § 43 s'ar înțelege că existența de fapt a comunităților s'a recunoscut și că urma să se întărească prin osebite hrisoave, ceea ce nu s'a făcut.

Această interpretare este de asemenea greșită, căci păritul uită că § 41 vorbește despre neertatele tovărășii pe care le depărtează de la ori-ce drepturi, iar § 42 definește neertatele tovărășii, menționând că sunt acele oprite de lege, sau care vederat sunt împotrivoare obșteștii siguranțe, bunurilor obiceiuri și moravuri.

§ 43 nu face de cât arată că controlul și permisiunea aparține stăpânirii care va putea permite prin hrisoave funcționarea breslelor și a obștimelor.

Sub codul Calimach ca și astăzi, puteau exista de fapt ori-ce fel de comunități, dar întrebarea este, dacă, și de drept, puteau exista, fără autorizație; la această întrebare, răspunde § 15 și următor codul Calimach; păritul de de sigur, a confundat existența de fapt cu existența de drept a obștimelor.

Considerând că jurisprudența Inaltei Curți de Casație de la noi, a stabilit de asemenea ca atât sub codul Calimach, cât și sub codul actual, permisiunea prealabilă a stăpânirii era o condițiune necesară pentru ca per-

soanele civile să poată câștiga valabil drepturi. (Vezi decisiunile No. 412, 78 și 102/80).

Considerând că păritul a încercat a susține ca comunitatea elenă din Galați, a avut o existență de fapt mult mai înainte de cât data actului de vânzare și că făcând o serie de acte ca persoană morală, ea și-a câpătat un fel de posesiune de stat.

Mai întâi, cu nimic nu se dovedește că comunitatea elenă din Galați ar fi existat și ar fi făcut acte ca persoană morală încă înainte de data actului de vânzare, dar totuși, admitând această existență de fapt, nu rezultă de aci că ea a devenit o persoană capabilă a câștiga drepturi.

Considerând că din întreaga jurisprudență și doctrină Franceză rezultă că, recunoașterea unei persoane morale este o chestiune care interesează ordinea publică.

Codul civil român actual fiind mai în întregime al lui, o copie a codului civil frances trebuie să admitem că aceleași principii de ordine publică transpiră și din cuprinderea lui.

Dar de câte ori este vorba de ordinea publică, de siguranța statului și bunele moravuri, de atâtea ori, legea în vigoare are putere retroactivă.

De aici se impune instanțelor judecătorești îndatorirea de a cerceta dacă persoanele morale care se presintă în fața instanțelor, nu contravin prin actele lor la cele trei principii fundamentale de (existență a statului, bunele moravuri și ordinea publică).

Să presupunem că o societate ar fi câpătat sub codul Calimach autorizarea de persoană morală în scop de a face contrabandă sau de a prizoni pe străini din țară. Dacă o asemenea persoană morală s'ar presenta în fața instanțelor judecătorești și ar invoca oare-cari drepturi ce decurg din scopul și existența ei, de sigur instanțele judecătorești nu ar putea sancționa drepturile ei față cu legile existente în vigoare căci mai presus de toate, instanțele judecătorești au și menirea de a veghea neîncetat că acele 3 principii de siguranța statului, ordinea publică și bunele moravuri, să nu fie atinse.

Ați comunitatea elenă invoacă dreptul său de existență, nu ca fiind o persoană autorizată de cod. Calimach, ci pentru că are o existență de fapt, fără a dovedi, care este scopul său, faptele sale, statutele sale, persoanele din comitet responsabile și autorizate a reprezenta comunitatea, într'un cuvânt, interesul existenței sale legale.

Tribunalul, nu numai că nu cunoaște existența de drept a acestei societăți, dar nu o cunoaște nici a celei de fapt. Păritul a invocat numai existența de fapt și s'a ferit a dovedi scopul și atribuțiunile acestei societăți.

Și cu atât mai mult o persoană, o comunitate este datoare a și pune în evidență scopul care trebuie să fie moral și de utilitatea publică, pentru că, nu numai doctrina și jurisprudența, dar chiar legea vede cu ochi rîi aglomerarea de imobile în mâinile unei comunități, mai cu seamă străine, care scoate din comerț un capital național. Un individ nu are de cât un drept pe viață asupra imobilelor, el câștigă și înstrăinează, și această mobilitate a proprietății este un element esențial al vieții sociale care se exprimă prin adagiul „că lucrurile trebuie să stea în comerț”. Comunitățile din potrivă, scot din comerț.

Familii sărăcite, imobile puse afară din comerț, iată istoria decăderii comunităților și secularizării mănăstirilor.

Scopul societății trebuia făcut cunoscut tribunalului și pentru motivul că persoanele morale fiind niște ficțiuni, ele nu există de cât pentru un obiect determinat, de utilitate și necesitate publică. În afară de scopul pentru care au fost create, ele nu pot câștiga.

O societate de exemplu literară care în loc de a produce pe calea literară, ar încerca a face comerțul, cumpărând imobile pentru a le specula, actele sale nu ar fi

valabile, peatru că ar trece în fapt cu atribuțiunile, dincolo de limita scopului pentru care au fost create.

Tot ast-fel și cu comunitatea elină.

A cumpărat o casă care o închiria și o speculează, și care măcar membrii comunității nu se adună ca să conlucrede pentru scopul ce și-au propus. Intră această speculație a imobilului în limită scopului de utilitate publică?—Păritul, care era dator să o dovedească, s'a ferit de a o face. Tribunalul n'are de unde să o constate și prin urmare actul de vinđare trebuie să fie anulat și din acest punct de vedere.

Avënd în vedere și cheltuelile de judecată, apreciate de tribunal la suma 300 lei.

Vădënd disp. art. 816, 817 cod. civ. § 15, 41, 42, 43-570, 576, 1412, 1413 cod. Calimach și 140 și 146 Pr. civilă.

Pentru aceste motive, redactate de d. președinte Gr. I. Alexandrescu,

Admite acțiunea intentată de d. Mihailu Gregoriady, Bonachi, contra d-lui Marcu Vacas, deținătorul imobilului din Galați str. Domnească.

Declară nul actul de vinđare intervenit între def. Constantin Gregoriadi cu Costache Sacomano și Andrei Pana, cumpărătorii în numele comunității eline din Galați.

Obligă pe păritul Marcu Vacas a delăsa în stăpânirea reclamantului M. Gregoriady-Bonachi imobilul care face obiectul acțiunii.

(ss) Gr. I. Alexandrescu. Eug. Părăianu-Cuca și Alex. A. Lupașcu.

CURTEA DE APEL DIN BUCURESCI SECȚIA II

Audiența de la 14 Martie 1894

Președinția d-lui Ath. C. Kivu, Președinte

Paulina Em. D. cu Elena B.

Apel.—Apel în materiă corecțională.—Cine este în drept a face apel.—Dacă se poate face prin procurator și ce fel de procurator să fiă.

(Art. 197, 198, și 199 din peocedare penală).

Apelul în corecțional trebuie semnat de partea apelantă, sau de un împuternicit special al său.

Ast-fel este neadmisibil apelul, când este semnat de o persoană străină în numele apelantului, fără să fi avut procură cu drept de a face și semna apelul.

Decisiunea No. 269/94. Declarat inadmisibil apelul făcut de inculpata Paulina Em. D. contra sentinței No. 443/92 a Trib. Ilfov Secția I, dată în procesul cu Elena B pentru adulter.

S'a ascultat D. N. Papadat avocatul părții civile Elena B. în desvoltarea incidentului ridicat de inadmisibilitate a apelului. D. G. Negulescu avocatul apelantei, inculpata Paulina Em. D. în combateri, și pe d. Procuror St. Stătescu, în conclusioni, care a fost pentru respingerea incidentului.

Curtea deliberând,

Asupra apelului inculpatei Paulina Em. D. făcut în contra sentinței cu No 443 din 1892, a Tribunalului Ilfov Secția I.

Ascultând conclusionile d-lui procuror, pretențiunile părții civile, propunerile și apărările apărătorului inculpatei, care a avut cel din urmă cuvântul.

Avënd în vedere că apelanta, la Trib. fiind condamnată, în absență, pentru delictul de adulter, prin sus citata sentință, i s'a respins și opozițiunea, rămând ast-fel condamnată la cinci sute lei amendă, în folosul statului, și al două-deci lei, spese de instanță, către partea civilă;

Avënd în vedere că, din actele aflate în dosarul causei, reese că sentința apelată s'a comunicat, conform legii, apelantei în ziua de 12 Mai 1892; că, în contra acestei sentințe s'a făcut, la grefa Trib., două declarații de apel: una, la 15 Mai 1892, pe numele de Paulina E. D., scrisă și sub-scrisă de o persoană străină și alta, la 29 Noembrie 1893, sub-scrisă de apelantă;

Considerând că apelul din urmă, fiind dat după un an și șase luni de la comunicarea sentinței cată a fi respins ca făcut peste termenul prevădut de art. 198 proc. crim.

Considerând însă că apelanta susține că primul apel este valabil, pentru că textul art. 198 pr. crim. ne prescriind, cum face art. 199 același cod, ca declarațiunea de apel să fie sub-scrisă de apelant sau de un anume împuternicit al său, urmează că și apelul făcut de o persoană care ar fi avut, de la prevenit, un mandat verbal, cum pretinde a fi în cazul său, să fie considerat ca regulat făcut;

Considerând că legiuitorul, în art. 197 pr. crim. enumerând toate părțile care au facultatea de a apela, punând, în primul rând, pe partea prevenită; că, în articolul următor, precizează locul unde trebuie să se facă declarațiunea de apel, grefa Trib. care a dat sentința, și termenul de șase zile în care se poate apela, că în fine, în art. 199 dispune că și cererea coprinđitoare de mijloacele apelului va putea fi dată la aceeași grefă, cu îndatorire însă ca această cerere să fie sub-scrisă de către apelant sau de către un anume împuternicit al său pentru aceasta;

Că, dară, dreptul de apel fiind acordat părții prevenite, de câte ori se constată că dēnsa personal sau prin un mandatar special n'a apelat, sentința condamnătoare trebuie să rămână definitivă, neputēndu-i profita declarațiunea de apel, ce ar fi opera unei persoane neautorisată pentru aceasta;

Că legiuitorul cere ca însăși artea prevenită sau un mandatar special să facă declarațiunea de apel, aceasta este de toată evidența, dacă mai ales se are în vedere textul art. 199, care face să depindă luarea în discuțiune a mijloacelor de apel, fapt mai puțin important de cât însăși declararea de apel, care singură poate angaja instanța; de la sub-scrierea acelor mijloace de către partea prevenită sau de un împuternicit al său special; că, în adevăr, n'ar avea sens ca legiuitorul să prescrie ca mijloacele de apel, lucru accesoriu, să fie sub-scrise de prevenit sau de un mandatar special, iară declararea de apel, principalul, să o poată face ori și cine; că, prin urmare, cată ca și dealaratiunea de apel să fie făcută de prevenit sau de un împuternicit ad-hoc.

Considerând că, în cazul de față, declarațiunea de la 15 Mai 1892, singura care este dată în termenul de șase zile, ne emanând de la Paulina Em. D. pentru că nu e sub-scrisă de dēnsa și pentru ca B. acela ce se pretinde că a făcut acea declarațiune, nu se probează că a avut mandat special, nu poate fi luată în considerațiune.

Pentru aceste motive,

Respinge apelul ca neadmisibil.

PETRE BORS

AVOCAT

15. Str. Columb 15.